

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș–Bolyai, Cluj–Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Psihopedagogie Specială
1.4 Domeniul de studii	Științe ale Educației
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Terapia limbajului și audiologie educațională/ Logoped (Cod COR* 226603), Consilier învățământ (Cod COR* 235103) și Expert învățământ (Cod COR* 235104)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Elemente de psiholingvistică/Psycholinguistics Elements PMR2114						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ.dr. Carolina Bodea Hațegan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. univ. dr. Ioana Tufar						
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DA

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					25
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					4
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual					83
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Numărul de credite					5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competențe	• Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> • Ilustrarea unor teme cu prezentări audio-video. • Activitățile se vor derula și pe platforma TEAMS.
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza unor articole, studii și cercetări de specialitate publicate în baze de date internaționale în vederea racordării preocupărilor noastre la cele internaționale din domeniu. • Activitățile se vor derula și pe platforma TEAMS.

6. Competențele specifice acumulate și rezultate ale învățării

Competențe profesionale	<p>C3. Elaborează și implementează demersuri de intervenție adecvate copiilor cu tulburări de limbaj și comunicare, în contextul tendințelor actuale, în plan educațional și terapeutic;</p> <p>Rezultate ale învățării:</p> <p>3.1. Absolventul elaborează planuri/ programe de intervenție și consemnează orice modificare în aceste planuri în vederea ajustării continue a demersului de intervenție din contextul tulburărilor de limbaj.</p> <p>3.2. Absolventul selectează modalitățile terapeutice adecvate și le corelează cu conținuturile și resursele potrivite, în vederea dezvoltării de abilități și competențe funcționale pentru persoanele cu tulburări de limbaj.</p> <p>3.3. Absolventul corelează stilurile cognitive specifice elevilor cu tulburări de limbaj, cu strategiile de instruire și cu resurse educaționale / terapeutice corespunzătoare.</p> <p>3.6. Absolventul proiectează și implementează design-uri de cercetare în domeniul tulburărilor de limbaj, în vederea îmbunătățirii demersului terapeutic.</p> <p>3.7. Absolventul cunoaște diferite modalități de implementare a teleterapiei logopedice sub aspectul constrângerilor metodologice, legale, al cerințelor tehnice, dar și al limitărilor, inclusiv în ceea ce privește evidențele științifice actuale.</p> <p>3.8. Absolventul realizează demersuri de consiliere a părinților și aparținătorilor, în vederea selectării informate a unui program de intervenție.</p> <p>Competențe specifice</p> <ul style="list-style-type: none">• realizarea diagnosticului logopedic și psihopedagogic în tulburările de limbaj pe fond de dizabilitate sau specifice;• utilizarea și interpretarea evaluării logopedice și audiologice în vederea proiectării unor intervenții psihopedagogice și intervenții specifice terapiei tulburărilor de limbaj;• elaborarea unor demersuri de intervenție specifice domeniului terapiei tulburărilor de limbaj concretizate în planuri de intervenție personalizată, planuri educaționale personalizate și proiecte de activitate didactică și terapeutică (pentru tulburările de limbaj);• proiectarea și implementarea unor design-uri de cercetare în domeniul masteratului;• consilierea persoanelor cu tulburări de limbaj, a persoanelor cu tulburări de limbaj și a familiilor acestora;
--------------------------------	---

<p>Competențe transversale</p>	<p>C1. Aplicarea principiilor și a normelor de deontologie profesională fundamentate pe opțiuni valorice explicite în relație cu drepturile și demnitatea persoanelor cu dizabilități.</p> <p>Rezultate ale învățării:</p> <p>1.1. Absolventul cunoaște codul de etică și deontologie profesională al domeniului terapiei limbajului.</p> <p>1.2. Absolventul îndeplinește cu responsabilitate sarcinile profesionale materializând principiile codului de etică profesională în vederea asigurării unui demers de evaluare și terapie adecvat în contextul tulburărilor de limbaj.</p> <p>1.3. Absolventul identifică situațiile în care sunt abateri de la codul de etică și normele deontologice profesionale.</p> <p>1.4. Absolventul analizează abordările diagnostice și terapeutice cu scopul de a asigura respectarea normelor de etică și deontologie profesională.</p> <p>1.5. Absolventul realizează demersuri de evaluare și intervenție în sfera tulburărilor de limbaj și comunicare respectând drepturile fundamentale ale omului, normele legislative și demnitatea umană.</p> <p>1.6. Absolventul contribuie la îmbunătățirea calității serviciilor de terapie tulburărilor de limbaj, la dezvoltarea domeniului și a profesiei și respectă codul de etică profesională.</p> <p>C2. Cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor și programelor din domeniul științelor educației.</p> <p>Rezultate ale învățării:</p> <p>2.1. Absolventul colaborează cu membri ai familiei și cu ceilalți specialiști în cadrul echipei multidisciplinare formate din: specialiști în terapia limbajului, psihopedagogi, audiologi educaționali, psihologi, profesori de sprijin/ itineranți, medici, asistenți sociali, etc.</p> <p>2.2. Absolventul asigură consiliere și informare de specialitate membrilor echipei interdisciplinare cu privire la particularitățile tablourilor de tulburare de limbaj și a dizabilităților auditive.</p> <p>2.3. Absolventul integrează elementele de diagnostic ale întregii echipe, în vederea identificării unor soluții terapeutice adecvate domeniului terapiei limbajului și audiologiei educaționale.</p> <p>2.4. Absolventul demonstrează abilități de comunicare eficientă în raporturile cu ceilalți membri ai echipei de lucru.</p> <p>2.5. Absolventul realizează o abordare interdisciplinară a cazurilor de tulburări de limbaj și comunicare, pe baza informațiilor oferite de echipa multidisciplinară.</p> <p>2.6. Absolventul deține tehnici de rezolvare a conflictelor în cadrul muncii în echipă.</p> <p>C3. Utilizarea metodelor și tehnicilor eficiente de învățare pe tot parcursul vieții, în vederea formării și dezvoltării profesionale continue.</p> <p>Rezultate ale învățării:</p> <p>3.1. Absolventul utilizează platformele de e-learning, a învățării de tip blended learning și a bazelor de date internaționale pentru dezvoltarea personală și profesională.</p> <p>3.2. Absolventul identifică nevoia de învățare continuă, precum și soluțiile adecvate.</p>
---------------------------------------	--

	<p>3.3. Absolventul analizează critic noile direcții de evaluare și intervenție din domeniul terapiei tulburărilor de limbaj și comunicare.</p> <p>3.4. Absolventul utilizează bazele de date internaționale și resursele digitale, în vederea învățării continue.</p>
--	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> ○ Formarea și dezvoltarea cunoștințelor, abilităților și deprinderilor de abordare integrată a limbajului și comunicării.
7.2 Obiectivele specifice	<p>Să dobândească cunoștințe și abilități privind:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Abordarea cu valențe psihopedagogice a semnului lingvistic în vederea facilitării achiziției limbajului și îmbunătățirii modalităților de comunicare; ▪ caracterizarea elementelor de bază ale psiholingvisticii: sintaxa, semantica și fonologia, analiza discursului și analiza conversațională, semantica și pragmatica; ▪ elaborarea de materiale lingvistice, instrumente de evaluare, stimularea a diferitelor componente ale limbajului respectând specificul abordării psiholingvistice;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Psiholingvistica-delimitări conceptuale, analiza contrastivă a modelelor descriptive.	Prelegere, expunere interactivă	Prezentare ppt
Funcțiile limbajului-argumentarea nevoii de abordare interdisciplinară integrată (teorii lingvistice, psiholingvistice, sociolingvistice asupra limbajului și comunicării).	Prelegere, expunere interactivă, problematizare	Prezentare ppt
Semnul lingvistic (semnificat, semnificant, sens, semnificație, desemnarea)-abordare lingvistică.	Prelegere, expunere interactivă	Analiză de documente lingvistice
Arbitraritatea semnului lingvistică-valențe psihopedagogice.	Expunere, demonstrație, conversația	Material imagistic și lingvistic
Fonologia-componentă a psiholingvisticii.	Expunere, problematizare	Prezentare ppt
Intonația și accentul-funcții și valențe psihopedagogice	Demonstrația, Exercițiul	Prezentare audio
Morfologia-componentă a psiholingvisticii.	Expunere, demonstrație	Prezentare ppt
Lexicologia/Semantica –componentă a psiholingvisticii.	Expunere, Demonstrația	Analiza de material lingvistic, fișe de lucru
Sintaxa-componentă a psiholingvisticii.	Expunere, exercițiul, Demonstrația	Fișe de lucru, prezentare ppt

Pragmatica-componentă a psiholingvisticii.	Exercițiul, expunere, demonstrația	Prezentare audio
Analiza conversațională-analiza structurilor narative-componentă a psiholingvisticii.	Exercițiul, problematizarea	Mostre de material lingvistic discursiv, dialogat, argumentativ
Competența de comunicare-delimitare din perspectivă psiholingvistică.	Problematizarea Expunere interactivă	Prezentare ppt
Aspecte privind procesarea limbajului-abordări din perspectiva programării lingvistice, neurolingvisticii și psiholingvisticii.	Prelegere, Exercițiul	Studii și cercetări recente preluate din baze de date de specialitate
Comprehensiunea verbală	Demonstrația, Expunerea interactivă	Prezentare audio-video, studii de caz, soft educațional

Bibliografie

1. Bodea Hațegan, C. (2016). *Logopedia. Terapia tulburărilor de limbaj- Structuri deschise*, București: Editura Trei.
2. Bodea Hațegan, C. (2011). *Abordări structuralist-integrate în terapia tulburărilor de limbaj și comunicare*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
3. Bybee, J. L. (1988). *Morphology as lexical organization*, in M. Hammond & M. Noonan (Eds.), *Theoretical morphology: Approaches in Modern Linguistics*, Academic Press, London, pp. 119–141.
4. Bodea-Hațegan, C. (2012). *Semnul lingvistic. Perspective multifocale*, în *Comunicarea în contextul deficienței multiple*, coord. Andrea Hathazi, vol I., Colecția Educarea Persoanelor cu Dizabilități Multiple, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
5. Bybee, J. L. (1995). Regular morphology and the lexicon, *Language and Cognitive Processes*, 10, pp. 425–455.
6. Caramazza, A.; Miceli, G.; Silveri, C.; Laudanna, A. (1985). Reading mechanisms and the organization of the lexicon: evidence from acquired dyslexia, *Cognitive Neuropsychology*, 2, pp. 81-114.
7. Chomsky, N. (1965). *Aspects of the Theory of Syntax*, MA: MIT Press, Cambridge.
8. Cîrneai, D. (2004). *Demascarea secolului: Ce face din noi creierul? Introducere în neuroștiințele dezvoltării*, Editura Eikon, Cluj-Napoca.
9. Coșeriu, E. (2000). *Lecții de lingvistică generală*. Traducere din spaniolă de Eugenia Bojoga. Cuvânt înainte de Mircea Borcilă. Editura ARC, Cluj-Napoca.
10. Coșeriu, E. (1999). *Introducere în lingvistică*, Editura Echinocțiu, Cluj-Napoca.
11. Dascălu-Jinga, L. (2001). *Melodia vorbirii în limba română*, Univers Enciclopedic, București.
12. Drașoveanu, D.D. (1997). *Teze și antiteze în sintaxa limbii române*, Editura Clusium, Cluj-Napoca.
13. Feldman, L.B. (Ed.) (1994). *Morphological Aspects of Language Processing*, Lawrence Erlbaum Publishers, New-York.
14. Gass, S. M.; Selinker, L. (2008). *Second language acquisition: an introductory course*, Edition: 3, Illustrated, Published by Routledge, New-York.
15. Hațegan, C. (2009). *Comprehensiunea verbală și competența morfologică (perspective teoretice și experimentale)*, în *Tendențe psihopedagogice moderne în stimularea abilităților de comunicare*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, Editor: Maria Anca, P. 48-54
16. Iordan I. (1956). *Limba română contemporană*, Ediția a II-a, Editura Didactică și Pedagogică, București.
17. LeBreton, D. (2000). *Despre tăcere*, Editura All, București.

18. Limura, D., Takahashi, S., Fukazawa, N., Morita, N., Oe, T., & Miyamoto, S. (2023). Effect of linguistic factors on the occurrence of stuttering-like disfluency among Japanese-speaking preschool children who stutter. *Clinical linguistics & phonetics*, 37(1), 1–16. <https://doi.org/10.1080/02699206.2021.2001048>
19. Moeschler, J.; Auchlin, A. (2005). *Introducere în lingvistica contemporană*, Editura Echinox, Cluj-Napoca.
20. Munteanu, E. (2005). *Introducere în lingvistică*, Editura Polirom, Iași.
21. Slama-Cazacu, T. (1959). *Limba și context*, Editura Științifică, București.
22. Santesteban, M., Duñabeitia, J. A., & Baus, C. (2023). Psycholinguistics and bilingualism through Prof. Albert Costa's mind. *Bilingualism through the Prism of Psycholinguistics: In honour of Albert Costa*, 17, 2.
23. Toma, I. (2000). *Limba română contemporană: fonetică, fonologie, lexicologie*, Editura Fundației România de Mâine, București.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Istoricul psiholingvisticii	Expunerea	Prezentare ppt
Prezentare eseuri-pro și contra interdisciplinarității. Valorizarea interdisciplinară a psiholingvisticii.	Exercițiul	-
Elaborarea de material lingvistic porinind de la teoria semnului lingvistic cu valențe terapeutice logopedice.	Exercițiul Demonstrația	Prezentare ppt Material logopedic, fișe de lucru
Limbajul mimico gestual-anualrea arbitrarității semnului lingvistic.	Brainstorming	Flipchart
Aplicații logopedice pentru nivelul fonologic al limbajului-vocale și consoane	Demonstrația, exercițiul	soft educațional fișe de lucru
Aplicații logopedice pentru nivelul fonologic al limbajului-accent și intonație	Demonstrația, exercițiul	soft educațional, fișe de lucru
Aplicații logopedice pentru nivelul morfologic al limbajului.	Expunere Problematizarea Exercițiul	Prezentare ppt, Fișe de lucru, Soft educațional
Aplicații logopedice pentru nivelul lexical al limbajului. Elaborare de instrumente logopedice pentru evaluarea și dezvoltarea vocabularului.	Expunere interactivă, Problematizarea Exercițiul	Prezentare ppt, Fișe de lucru
Aplicații logopedice pentru nivelul sintactic al limbajului. Elaborare de instrumente logopedice pentru evaluarea și dezvoltarea abilităților sintactice.	Demonstrația	Prezentare ppt, Fișe de lucru
Aplicații logopedice pentru nivelul pragmatic al limbajului.	Demonstrația	Material logopedic, prezentare ppt
Prezentarea de studii de caz-analiza discursului	Exercițiul, Demonstrația	Studii de caz
Aplicații pentru evaluarea și stimularea competenței de comunicare	Exercițiul	Prezentare ppt, Fișe de lucru
Prezentarea de cercetări, studii și articole recente pentru domeniul procesării limbajului	Exercițiul, Problematizarea	Prezentare ppt, Studii, articole de specialitate
Modalități practice de stimulare a coplehensiunii verbale	Expunere interactivă, Exercițiul	Prezentare ppt, Fișe de lucru, Soft educațional

Bibliografie:

1. Bodea Hațegan, C. (2016). *Logopedia. Terapia tulburărilor de limbaj- Structuri deschise*, București: Editura Trei.
2. Bodea Hațegan, C., Talaș, D., Trifu, R. (2023). *Logopedia. Abordări moderne în terapia limbajului-modele de evaluare și direcții de intervenție*, Editura ASTTLR/Risoprint, Cluj-Napoca.
3. Bodea Hațegan, C. (2011). *Abordări structuralist-integrate în terapia tulburărilor de limbaj și comunicare*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.
4. Bosma, E., Bakker, A., Zenger, L., & Blom, E. (2023). Supporting the development of the bilingual lexicon through translanguaging: a realist review integrating psycholinguistics with educational sciences. *European Journal of Psychology of Education*, 38(1), 225-247.
5. Guțu-Romalo, V. (1967). *Morfologie structurală a limbii române*, Editura Academiei, București.
6. Guțu-Romalo, V. (1974). *Morfologie. Introducere. Părți de vorbire flexibile*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
7. Hațegan, C. (2008). The discourse and conversational analyzes-methods for underlining the functions of the suprasegmental elements, *Studia Psychologia/Paedagogia*, p.121-130.
8. Hațegan, C. (2009). *Modalități de evaluare și stimulare a competenței morfologice*, teză de doctorat, nepublicată, Cluj-Napoca.
9. Hymes, D.H. (1984). *Vers la competence de communication*, Translated by France Mugler, Hatier-Credif, Paris.
10. Hymes, D.H. (1971). *On communicative competence*, University of Pennsylvania Press, Philadelphia.
11. Neamțu, G.G. (2009). *Limbă română contemporană- Morfologie*, Curs Universitar la Facultatea de Litere, UBB, Cluj-Napoca.
12. Slama-Cazacu, T. (1969). *Dialogul la copii*, Editura Academiei, București.
13. Slama-Cazacu, T. (1980). *Lecturi de psiholingvistică*, Editura Didactică și Pedagogică, București.
14. XXX, (1988). *Teorii ale limbajului. Teorii ale învățării*. Dezbaterile dintre N. Chomsky și J. Piaget, Editura Politică, București.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile acestei discipline asigură dezvoltarea unor competențe profesionale și transversale derivate din standardele stabilite la nivel național pentru subdomeniul Psihopedagogiei speciale. De asemenea, acestea asigură dezvoltarea unor competențe profesionale specifice terapiei tulburărilor de limbaj. Aceste competențe asigură completarea profilului ocupațional pentru terapeutul limbajului (logoped) fiind racordate și la profilurile ocupaționale europene ale Asociației Europene a Logopezilor (ESLA) și alte organisme profesionale internaționale.
- Competențele și obiectivele formulate respectă interesele și drepturile persoanelor cu tulburări de limbaj și ale familiilor acestora.
- Colegiul Psihologilor din România, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (www.copsi.ro) și a Procedurilor de atestare în conformitate cu Normele metodologice de aplicare a Legii 213/2004
- Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (www.anc.edu.ro/registrul-national-al-calificarilor-din-invatamantul-superior-rncis/)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Participarea activă în cadrul activităților derulate	Evaluare pe parcurs	20%
	Realizarea de aplicații practice logopedice fundamentate psiholingvistic	Examen scris	40%
10.5 Seminar/laborator	Elaborarea sarcinilor propuse pentru lucru în grup sau individual	Prezentare de proiecte de grup și individuale, verificări pe parcurs, studii de caz-portofoliu	30%
			10% oficiu
10.6 Standard minim de performanță			
-evidențierea specificului abordării limbajului din perspectivă psiholingvistică și relaționarea acestuia cu domeniul terapiei limbajului			

Data completării

20.09. 2023

Semnătura titularului de curs

Conf. univ. dr.

Carolina Bodea Hațegan

Semnătura titularului de seminar

Asist. univ. dr.

Ioana Tufar

Data avizării în departament

27.09.2023

Semnătura directorului de departament

Prof. univ. dr. Adrian Roșan